

Wojciech Łonak

Olesno - Walce, woj. częstochowskie. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 13, 173-174

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kontynuowano prace ratownicze w północnej części cmentarzyska. Przebadano 2,5 ara powierzchni odkrywając i eksplorując groby /nr nr 106-120/ ciepłopalne, jamowe, ludzkie i pochówki końskie. W pięciu wypadkach grobom ciepłopalnym towarzyszyły pochówki koni /groby nr nr 112, 114, 117, 118, 120/. W wypadku grobu nr 120 pod ciepłopalaną jamą grobową znajdowały się 2 szkielety koni. Pochówek koński nr 119 pozbawiony był ciepłopalnego grobu jamowego. Większość grobów ludzkich ciepłopalnych z reguły była bardzo ubogo wyposażona. Na zawartość inwentarza zazwyczaj składały się skorupy, przepalone kości ludzkie i węgle drzewne, w jednym wypadku w jamie grobowej odkryto brązową zapinkę, tarczowatą. Wyjątkowo bogato wyposażony był grób nr 120 zawierający miecz żelazny jednosieczny, 3 naczynia gliniane o kształtach smukłych, zapinkę brązową tarczowatą, sprzączkę brązową. Z dotychczas odkrytych grobów wojowników, wszystkie zawsze były bardzo bogato wyposażone.

Pochówki końskie usytuowane były na linii S-N z łbami od S. Konie grzebane były w pozycji leżącej na boku lub na brzuchu z silnie podkurczonymi przednimi i tylnymi nogami. Każdy szkielet wyposażony był w wędzidła żelazne. Z siedmiu odkrytych koni, przy trzech zachowały się ozdobne okucia uzdy, zaś w wypadku grobu nr 118, każde prostokątne okucie uzdy posiadało bogatą ornamentykę, a rozdzielcze w kształcie tarczek zdobione są na całej powierzchni.

Nowy materiał zabytkowy nie wniósł istotnych zmian w datowaniu cmentarzyska.

NOWY BROWINIEC, gm. Lubrza
woj. opolskie
Stanowisko 3

patrz
okres halszacki

OLEŚNO-WALCE
woj. częstochowskie
Stanowisko 3

Muzeum Regionalne w Oleśnie
Stowarzyszenie Miłośników
Oleśna w Oleśnie

Badania prowadził mgr Wojciech Łonak. Finansował WKZ w Częstochowie. Trzeci sezon badań. Osada wczesnośredniowieczna ze śladami osadnictwa kultury łużyckiej i przeworskiej.

Stanowisko położone jest na terasie Stobrawy, na południowy-wschód od centrum Oleśna, ok. 700 m na południe od ruin majątku Walce i jednocześnie 500 m od stanowiska 4.

Przebadano 4,5 ara, odkryto 56 obiektów, 4 z nich można bezsprzecznie zaliczyć do obiektów wczesnośredniowiecznych, 3 z nich to paleniska. Dalszych 6 obiektów o charakterze gospodarczym zawierało w wypełnisku ceramikę kultury łużyckiej. Pozostałe 46 obiektów to stożkowate w przekroju jamy, zagłębione w całość na głęb. 0,22-0,40 m. W rzucie poziłym okrągłe

lub owalne wypełnione drobno pokruszonymi kamieniami, granitowymi. W wypełnisku jam wystąpiła ceramika kultury łużyckiej oraz przeworskiej. Odkryte jamy układają się w rzędy, z uwagi jednak na niewielkie wymiary wykopu, za wcześnie jeszcze na wyróżnianie obiektów mieszkalnych. Nie ulega jednak wątpliwości, że należy się liczyć tutaj z istnieniem słupowego budownictwa mieszkaniowego.

Materiały i dokumentację złożono w Muzeum Regionalnym w Oleśnie.

Badania będą kontynuowane.

OSTROŁĘKA
Grodzisko "Stare Miasto"

Mazowiecki Ośrodek Badań
Naukowych
w Warszawie

Badania prowadził mgr Marian Majka. Finansował WKZ w Ostrołęce. Czwarty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne i średniowieczne /XIII-XV w. /.

Prace badawcze skoncentrowane były w północnej części "majdanu" i na północnym odcinku wałów obronnych grodziska. Kontynuowano rozpoczętą w sezonie ubiegłym eksplorację warstwy zawierającej zwęglone szczątki zabudowy drewnianej, datowanej ceramiką na XIV wiek. Nie stwierdzono wyraźnych śladów podziałów wewnętrznych największej budowli odsłoniętej w centrum grodziska. Konstrukcja tego drewnianego budynku uległa prawie całkowitemu zniszczeniu podczas pożaru. Specyficzne warunki glebowe spowodowały całkowite rozłożenie niezwęglonych kawałków drewna.

Analiza układu warstewek spalenizny wewnątrz budynku i fakt jego głębokiego posadowienia każą przypuszczać, że miał on piwnicę, przyziemie i kondygnację nadziemną. Posadowiony był na planie zbliżonym do kwadratu o boku długości nieco ponad 5 m. Konstrukcje drewniane spoczywały na kamiennych, niespojonych zaprawą fundamentach, wkopanych w warstwy starsze.

W trakcie eksploracji natrafiono na bardzo liczne fragmenty naczyń XIV wiecznych, liczne gwoździe żelazne, okucia, kilka noży żelaznych, elementy rzędu końskiego, haczyki na ryby, groty strzał, ozdobny pierścionek wykonany ze stopu z przewagą miedzi. Znalezione również kilka srebrnych monet krzyżackich z połowy XIV wieku oraz ogromną ilość kości zwierzęcych noszących niekiedy ślady przecinania.

Warstwa, w którą wkopano budynek wyżej opisany, zawiera szczątki zabudowy starszej, datowanej ceramiką na XIII wiek. Zabudowa ta obejmowała większą część majdanu i najprawdopodobniej posiadała tylko jedną kondygnację nadziemną. Z warstwą tą należy wiązać szczątki pieca kopułkowego w północnej części majdanu.